

Spaar- en Investeringsunie (SIU)

Bij Europese instituties, kennisinstellingen en academici is er veel steun voor het versterken van Europese kapitaalmarkten. Zij noemen daarbij verschillende voordelen van meer financiering voor de Europese economie via kapitaalmarkten.

Wij lichten enkele van deze voordelen uit.

SIU versterkt de financiële stabiliteit van de EU

Een gedeeltelijke verschuiving van de financieringsbehoefte naar kapitaalmarkten kan de financiële stabiliteit van de EU-economie versterken. Kaskarelis et al. (2025a) geven in hun discussion paper van het European Stability Mechanism (ESM) aan dat sterkere en meer geïntegreerde Europese kapitaalmarkten risicodeling en allocatie van kapitaal verbeteren, en daarmee groei en macro-economische stabiliteit ondersteunen.

Onderzoek (Beck et al., 2016) van de Europese Centrale Bank (ECB) benadrukt dat grensoverschrijdende risicodeling financiële stabiliteit verbetert, zeker voor lidstaten waar de nationale begrotingsruimte beperkt is. Meer geïntegreerde kapitaalmarkten maken het mogelijk dat spaargeld en investeringen makkelijker over grenzen stromen. Dit zorgt ervoor dat financiële risico's niet alleen door partijen binnen één land worden gedragen, maar efficiënt worden gespreid over Europese (en internationale) investeerders. Hierdoor blijft economische groei stabiel bij

lokale schokken. Volgens de ECB (Böninghausen et al., 2025) is dit relevant voor de eurozone waar geen gemeenschappelijk begrotingsbeleid bestaat voor lidstaat-specifieke schokken. De ECB geeft aan dat dit vraagt om minder binnenlandse voorkeur in beleggingsportefeuilles, meer grensoverschrijdend bezit van aandelen en schuldbewijzen en meer alternatieve financieringsbronnen binnen de EU.

Onderzoekers van het ESM (Kaskarelis et al., 2025a) wijzen erop dat een te grote afhankelijkheid van banken de complementariteit tussen banken en kapitaalmarkten belemmert. Bossone en Lee (2004) laten zien dat banken efficiënter worden in markten met concurrerende kapitaalmarkten, en Drucker en Puri (2007) tonen aan dat kapitaalmarkten profiteren van sterkere bancaire concurrentie wat resulteert in lagere kosten op deze markten. Tot slot bieden kapitaalmarkten volgens het ESM in moeilijke tijden een alternatieve financieringsbron voor bedrijven, wat economisch herstel kan ondersteunen.

Groene investeringen vragen om meer marktfinanciering

Private investeringen zijn onmisbaar, omdat de kosten van de verduurzaming niet uitsluitend met publiek geld kunnen worden gefinancierd. ESM-onderzoekers Van Aken en Martins (2024) schatten dat, vanwege beperkte fiscale ruimte in veel EU-landen, voor elke euro publiek geld vier euro private financiering nodig is. Zij pleiten daarom voor sterkere Europese kapitaalmarkten om deze financiering te mobiliseren.

Veel groene investeringen vragen om marktfinanciering, omdat ze vaak risicovoller zijn dan reguliere investeringen. Volgens de ECB (Andersson et al., 2024) gaat het bijvoorbeeld om opkomende technologieën met hogere afschrijvingen, technologische onzekerheid en een onzekere langetermijnwaarde van onderpand. Daardoor kunnen traditionele kredietverstrekkers terughoudender zijn. Banken blijven belangrijk, bijvoorbeeld voor woningrenovaties, maar voor risicovollere transitie-investeringen zijn volgens de ECB ook durfkapitaal, beursgenoteerd eigen vermogen en andere vormen van marktfinanciering nodig.

Meer venture capital (VC) investeringen vragen om diepere kapitaalmarkten

Het tekort aan grootschalige Europese VC-fondsen beperkt de toegang tot financiering voor innovatieve Europese bedrijven, met name in hun latere groeifase (Julien-Vauzelle et al., 2022). Een belangrijke oorzaak is de versnippering van Europese kapitaalmarkten, waardoor VC-fondsen vaak nationaal blijven en onvoldoende schaal bereiken. Het tekort aan EU-investeerders die scale-up-financiering kunnen verstrekken, dwingt ondernemingen ertoe financiering buiten Europa te zoeken. Buitenlandse investeerders verschaffen vaak de aanvullende financiering die EU-scale-ups nodig hebben, wat vaker resulteert in buitenlandse overnames en buitenlandse beursnoteringen (Baumann et al, 2026).

De ECB (Böninghausen et al., 2025) constateert dat Europese VC-fondsen hun investeringen in startups lastiger kunnen beëindigen. Dit komt omdat beursgangen (IPO's) in de EU relatief beperkt zijn, waardoor exit-mogelijkheden voor deze fondsen schaars blijven. Dit drukt op de prestaties van VC-fondsen en verkleint de prikkel om innovatie te financieren. Dat is economisch onwenselijk, omdat beursgangen de winstgevendheid, werkgelegenheid en innovatiecapaciteit van ondernemingen kunnen vergroten. De ECB en de EIB (2024) pleiten daarom voor het bevorderen van pan-Europese VC-fondsen die startups kunnen helpen opschalen. Daarnaast roepen ze op tot meer geïntegreerde en liquide Europese beurzen.

De SIU kan Europese huishoudens helpen bij pensioen en vermogensopbouw

Uit ECB-onderzoek (Arampatzi et al., 2025) blijkt dat beter geïntegreerde kapitaalmarkten de deelname van particuliere beleggers kunnen vergroten, en extra mogelijkheden kunnen bieden voor vermogens- en pensioenopbouw. Daarnaast benadrukt het ESM (Kaskarelis et al., 2025a) dat bredere toegang (van onder meer lage en middeninkomens) tot financiële markten, huishoudens helpt economische kansen te benutten en tijdig vermogen of pensioen op te bouwen. Het versterken van pensioenopbouw kan meer langetermijnkapitaal mobiliseren en nationale pensioenstelsels weerbaarder maken tegen vergrijzing. Meer grensoverschrijdende investeringen zorgen voor retailbeleggers bovendien voor efficiëntere kapitaalallocatie en lagere portefeuillerisico's door betere spreiding.

Securitisatie is een belangrijk instrument voor meer bedrijfs-financiering

ESM-onderzoekers (Kaskarelis et al, 2025b) en de ECB (Böninghausen et al., 2025) tonen aan dat securitisatie Europa versterkt door risico's te spreiden naar institutionele beleggers en beleggingsmogelijkheden toegankelijker maken voor een bredere investeerdersbasis. Het ESM stelt dat securitisatie zich heeft bewezen als wholesale-financieringsinstrument voor mkb-leningen. Asset-backed commercial paper-vehikels zijn hiervoor geschikt, omdat mkb-leningen doorgaans korter lopen dan hypotheek of gedekte leningen.

Het ESM geeft daarbij aan dat recente regelgeving de veiligheid en betrouwbaarheid van securitisaties heeft vergroot. Dankzij geharmoniseerde standaarden is het toezicht verder ontwikkeld en wordt beter gewaarborgd dat risico-overdracht reëel en proportioneel is ten opzichte van de kapitaalverlichting. Zo is securitisatie transparanter en veiliger geworden, waardoor banken kapitaal efficiënter kunnen inzetten en marktstabiliteit kunnen ondersteunen.

Contactpersoon

Tom Rood Beleidsadviseur Financiële Markten
rood@nvb.nl

© Augustus 2026
Nederlandse Vereniging van Banken
Gustav Mahlerplein 29-35
1082 MS Amsterdam
www.nvb.nl

Referenties

- Andersson, M.,** Nerlich, C., Pasqua, C., & Rusinova, D. (2024). *Massive investment needs to meet EU green and digital targets. In Financial Integration and Structure in the Euro Area 2024.* European Central Bank.
- Arampatzi, A.-S.,** Christie, R., Evrard, J., Parisi, L., Rouveyrol, C., & Van Overbeek, F. (2025). *Capital markets union: A deep dive. Five measures to foster a single market for capital* (Occasional Paper No. 369). European Central Bank.
- Baumann, A.,** Gati, Z., Vinci, F., & Wolf, G. (2026). Europe's venture capital gap and the financing of high-growth firms. *ECB Economic Bulletin, Issue 5/2026.*
- Beck, R.,** Ferrucci, G., Hantzsche, A., & Rau-Goehring, M. (2016). *Determinants of sub-sovereign bond yield spreads: The role of fiscal fundamentals and federal bailout expectations* (Working Paper Series). European Central Bank.
- Böninghausen, B.,** Evrard, J., Gati, Z., Gori, S., Lambert, C., Legrand, D., Schuster, W. E., & van Overbeek, F. (2025). *Should we mind the gap? An assessment of the benefits of equity markets and policy implications for Europe's capital markets union* (Occasional Paper No. 373). European Central Bank.
- Bossone, B.,** & Lee, J. K. (2004). In finance, size matters: The 'systemic scale economies' hypothesis. *IMF Staff Papers*, 51(1).
- Drucker, S.,** & Puri, M. (2007). Banks in capital markets. In B. E. Eckbo (Ed.), *Handbook of corporate finance: Empirical corporate finance* (Vol. 1, pp. 190-227). Elsevier.
- European Investment Bank.** (2024). *Annual report 2024: Capital markets union.* European Investment Bank.
- Julien-Vauzelle, B.,** Jehle, C., & Gossé, J. (2022). The challenge of strengthening European financing for start-ups. *Eco Notepad*, 286. Banque de France.
- Kaskarelis, L.,** Kund, A.-G., Skrutkowski, M., & Solé, J. (2025a). *Capital markets union redux: Towards a deeper and more accessible savings and investments union* (Discussion Paper Series No. 25). European Stability Mechanism.
- Kaskarelis, L.,** Kund, A.-G., Skrutkowski, M., & Solé, J. (2025b). *Unlocking capital markets for everyone: A union for the common good.* *ESM Blog.* European Stability Mechanism.
- Van Aken, W.,** & Martins, C. E. (2024). How banking union and capital markets union can help Europe finance the climate change challenge. *ESM Blog.* European Stability Mechanism.